

AUTISM_PCP Masterclass of facilitators

**UNITATEA 1 – BARIERE ALE AUTISMULUI ÎN PROCESUL PCP
MODULUL 2- INTRODUCERE ÎN AUTISM**

AUTISM_PCP

A holistic approach to person-centered planning for people with autism

Erasmus+ KA2: Strategic partnership for innovation for adult education

Agr. No: 2018-1-EL01-KA204-047788

Ce este autismul ?

Conform NAS (National Autistic Society) din Marea Britanie, autismul este o tulburare de dezvoltare care afectează felul în care persoanele percep lumea din jur și interacționează cu ceilalți

Persoanele cu autism văd, aud și simt lumea din jur diferit de ceilalți oameni.

Autismul nu este o boală și nu poate fi “vindecat”

Tulburările de tip autism sunt considerate un spectru mai vast de tulburări. Toate persoanele cu autism prezintă anumite dificultăți, dar faptul că sunt autiști îi va afecta în moduri diferite. Unele persoane, cu autism, au dificultăți de învățare, probleme de sănătate mentală sau alte probleme de sănătate și pot avea nevoie de ajutor.

TOATE PERSOANELE CU TSA ÎNVAȚĂ ȘI SE DEZVOLTĂ.

Cu ajutorul potrivit toți pot duce o viață împlinită conform propriilor alegeri.

SEMNELE TULBURĂRILOR DIN SPECTRUL AUTISMULUI:

A. Dificultăți în comunicarea socială și interacțiune

- Dificultăți de a schimba gânduri și sentimente în raport cu ceilalți;
- Dificultăți de comunicare nonverbală, cum ar fi contactul vizual, înțelegerea și folosirea limbajului corpului și a expresiilor faciale;
- Dificultăți de dezvoltare, menținere și înțelegere a relațiilor interpersonale

B. Existența unor modele repetitive de comportament sau a intereselor restrânse

- Mișcări repetate sau repetarea unor cuvinte, propoziții;
- Adoptarea unor rutine inflexibile și rezistența la schimbări;
- Interese foarte restrânse, cu caracter intens;
- Reacție exacerbată sau, din contră, nulă, la senzațiile fizice, cum ar fi gust, miros, textură.

SEMNELE TULBURĂRILOR DIN SPECTRUL AUTISMULUI:

Spectrul este împărțit în 5 moduri de procesare a informației pe mai multe niveluri:

- Limbaj
- Înțelegere socială/Comunicare
- Interese restrânse și repetitive,
- Abilități motorii,
- Percepție
- Funcție executivă
- Filtru senzorial

Comunicarea

Una dintre cele mai prezente manifestări din cadrul tulburărilor de spectru autist o reprezintă capacitatea limitată de comunicare.

Majoritatea persoanelor cu autism încep să vorbească mai târziu și dezvoltă abilități de comunicare verbală cu o rată semnificativ mai lentă.

Toți copiii cu TSA prezintă dificultăți de comunicare într-un fel sau altul, exprimate printr-o slabă capacitate de a interacționa sau comunica cu ceilalți; fie nu vorbesc, fie dacă vorbesc, pot avea dificultăți de exprimare sau de înțelegere a celor din jur.

Absența limbajului are drept consecință necesitatea utilizării unui mijloc alternativ de comunicare.

Comunicarea

Pot fi observate deficiențe calitative în domeniul comunicării, așa cum reiese din cel puțin unul dintre următoarele criterii:

- a) Întârziere în dezvoltare sau absența totală a limbajului verbal (fără ca acest lucru să fie însoțit de încercări de a compensa prin mijloace alternative de comunicare, cum ar fi, de exemplu, gesturi sau mimică);
- b) Deteriorare semnificativă în capacitatea de a iniția sau de a întreține o conversație, în condițiile prezenței limbajului verbal;
- c) Întrebuințarea stereotipă și repetitivă a limbajului;
- d) Absența unui joc spontan și variat sau a unui joc social imitativ.

Comunicarea

Ecolalia (repetarea literală imediată sau cu întârziere a cuvintelor sau frazelor) este adesea asociată cu autismul în mod automat, dar ea este normală pentru o anumită perioadă a dezvoltării.

Expresiile de ecolalie au, de fapt, la bază intenții de comunicare, acești copii repetând cuvinte auzite într-un anumit context pentru a se face înțeleși, dar folosindu-le greșit sau fără cuvinte de legătură.

Ecolalia (sau ecolalia cu întârziere) nu este un limbaj fără noimă, ci o tentativă de a stăpâni o împrejurare în felul în care poate copilul.

COPII CU AUTISM NU CERE AȘA CUM TREBUIE, CERE AȘA CUM POATE.

Pentru persoanele cu autism este foarte dificil să aleagă și să mențină un anumit subiect de conversație

Cei mai mulți nu reușesc să folosească un limbaj flexibil și adaptat circumstanțelor.

Persoanele cu TSA pot avea izbucniri nervoase pentru că nu pot explica ce doresc.

Asemenea situații ar putea fi evitate prin folosirea unui sistem alternativ de comunicare (imagini, pictograme) cu ajutorul cărui persoanele cu TSA să își exprime nevoile și dorințele.

Ele pot cere ceva cu ajutorul desenelor și apoi să aștepte să primească ce au desenat. Folosirea dicționarelor de imagini ajută, de asemenea, în comunicarea cu copilul cu autism.

Cu cât se lucrează mai mult la comunicare, cu atât se creează o bază unde mai târziu se poate dezvolta vorbirea.

IMAGINAȚIA ȘI GÂNDIREA FLEXIBILĂ

Lipsa imaginației pare să reprezinte dificultatea centrală pentru persoanele cu TSA, deoarece este greu pentru ele să țină minte conceptele abstracte ale experiențelor lor și, prin urmare, se luptă să folosească aceste concepte în viața de zi cu zi. Această dificultate duce la o inflexibilitate în gândire care este contrabalansată de o inflexibilitate în comportament. Lipsa activității imaginative și preferința pentru repetiție în TSA au fost descrise ca două fețe ale aceleiași monede. Dificultățile în ceea ce privește imaginația socială înseamnă că pentru persoanele cu TSA este greu să își imagineze lumea din perspectiva altuia și să înțeleagă că alți oameni pot avea gânduri și sentimente diferite de ale lor.

IMAGINAȚIA ȘI GÂNDIREA FLEXIBILĂ

Gândirea flexibilă este abilitatea de a te gândi /a-ți imagina cum să faci sau să spui ceva pentru un fel nou /diferit.

Este o abilitate cognitivă , parte a funcțiilor executive care poate fi extrem de dificilă pentru persoanele cu TSA.

Inflexibilitatea comportamentală se reflectă în tiparele repetitive și restrânse ale acțiunilor, la care se adaugă o dorință puternică de a menține rutina și mediul înconjurător neschimbate.

Aceste comportamente limitate și repetitive pot varia de la stereotipuri motorii , cum ar fi legănarea repetată, fluturarea brațelor, lovire ,până la comportamente senzoriale repetitive, de exemplu introducerea obiectelor în gură sau mirosirea lor.

PROBLEME SENZORIALE

Procesarea informațiilor senzoriale poate fi dificilă pentru persoanele cu TSA. Toate simțurile lor par să fie hipersensibile, hiposensibile sau ambele.

Aceste diferențe senzoriale pot afecta modul în care se simte sau acționează o persoană și pot avea un efect profund asupra vieții unei persoane.

Simptome ale tulburării de procesare senzorială (sensory processing disorder):

- copilul crede că îmbrăcămintea îl irită;
- cred că lumina e prea puternică;
- cred că sunetele sunt prea tari;
- texturile moi i se par dure;
- copilul are un echilibru precar sau pare neîndemânatic;
- se teme să se dea în leagăn;
- au un prag al durerii prea înalt/ prea jos;
- bagă în gură lucruri care nu sunt comestibile: pietre, vopsea.

Sinestezia reprezintă o particularitate neurologică în care un anumit simț perceput spontan prin intermediul altui simț. De exemplu, cineva poate auzi culori sau vedea sunete.

TRIGGERS/FACTORI DECLANȘATORI ȘI COMPORTAMENTE

Mulți copii cu TSA au dificultăți în a comunica, ceea ce le afectează comportamentul. motive pentru care pot apărea comportamente care constituie un stres pentru familie:

- hipersensibilitatea față de anumite lucruri, cum ar fi: lumini strălucitoare, zgomote puternice;
- hiposensibilitatea la atingere/ durere;
- anxietate, mai ales când intervine o schimbare în rutina obișnuită;
- nu pot înțelege ce se întâmplă în jurul lor;
- nu se simt bine sau suferă.

TRIGGERS/FACTORI DECLANȘATORI ȘI COMPORTAMENTE

Tipuri de comportamente:

Stimming (Autostimularea) -este un comportament repetitiv.

Include:

- legănat: sărit, învârtit; lovirea capului;
- fluturarea mâinilor;
- repetarea sunetelor, cuvintelor; propozițiilor;
- privirea fixă a obiectelor strălucitoare sau care se rotesc.

ABILITĂȚI SOCIALE

Mulți copii și adulți cu TSA au nevoie de ajutor pentru a învăța cum să acționeze în anumite situații sociale. Adesea ei doresc să interacționeze cu ceilalți, dar s-ar putea că nu știe cum să lege prietenii sau să fie copleșiți de ideea unor experiențe noi.

Abilitățile sociale sunt importante pentru construirea relațiilor, legarea prieteniiilor, învățare. cu sprijin și răbdare, Copiii cu autism pot dezvolta abilități sociale.

Dezvoltarea abilităților pentru persoanele cu autism presupune:

- instrucțiuni directe explicite și ”momente de învățare” cu practică în decoruri realiste;
- concentrare pe timp și atenție;
- sprijin pentru sporirea momentelor de comunicare și integrare senzorială;
- învățarea comportamentelor care duc la rezultate sociale importante, cum ar fi prietenia, fericirea;
- modalități de construire a abilităților cognitive și de limbaj.

Criza Meltdown

Criza Meltdown este determinată de un nivel ridicat al stresului pe care organismul copilului cu TSA nu îl poate gestiona altfel. Are următoarele aspecte:

- nu este bazată pe atragerea atenției adultului;
 - nu poate fi numită “comportament”;
- Poate fi indusă sau declanșată de nenumarați factori:

- suprastimulare senzorială;
- prea multe informații de procesat în timp scurt;
- schimbări bruște sau neașteptate apărute în mediu;
- lipsa unei căi de comunicare, de exprimare a nevoilor

Cel mai important lucru în cazul unei astfel de crize este crearea unui mediu sigur.

Criza Meltdown

Sugestii pentru calmarea unei astfel de crize:

- lăsați copilul să poarte căști la care să asculte muzică liniștitoare;
- îndepărtați sursele de lumină puternică;
- planificați înainte orice schimbare a rutinei, de exemplu un traseu diferit spre școală.

RITUALURI, OBSESII, RUTINE

Ritualuri

Exemple de ritualuri:

- își păstrează obiectele preferate în locuri specifice;
- beau din anumite pahare;
- pun întotdeauna aceleași întrebări și au nevoie de răspunsuri specifice

Rutine/Obiceiuri

Copiii cu autism fac față foarte greu schimbării și tranzițiilor. S-ar putea să le placă să mănânce, să doarmă, să plece de acasă în același fel mereu. Sunt mai relaxați și mai fericiți dacă este urmată rutina obișnuită și agitați dacă rutina este schimbată

RITUALURI, OBSESII, RUTINE

Mulți copii cu autism au rutine, ritualuri, obsesii și interese speciale. Nu se știe ce cauzează aceste obiceiuri. Cauza s-ar putea să nu fie aceeași pentru toți. Se pare că aceste lucruri le permite persoanelor cu TSA să facă față stresului și anxietății și le permite să aibă un anumit control asupra mediului inconjurător.

Obsesii

Copiii cu autism pot arăta un interes deosebit pentru o jucărie preferată; o activitate sau un subiect de conversație. Pot trece de la o obsesie la alta și, de obicei, durează săptămâni sau luni până obsesia se schimbă. Alții dezvoltă o pasiune în copilărie și o pastrează în adolescență și la maturitate.

Exemple de obsesii: pot colecționa crenguțe sau bile sau vor să știe data nașterii fiecărei persoane pe care o întâlnesc.

SPRIJIN PSIHOLAGIC ȘI PEDAGOGIC

Sprijin psihologic

Terapia psihologică de sprijin pentru persoanele cu autism ia foarte mult timp, așa că psihologul este cel mai important specialist care poate evalua nivelul de dezvoltare cognitivă, competențele și nevoile unei persoane.

Rolul unui psiholog în cazul unei persoane cu autism constă în evaluare și intervenție.

Psihologul completează evaluări care au legătură cu diagnosticul, nivelul de inteligență, modul de gândire și felul în care copilul percepe lumea din jur. Psihologii ajută persoanele cu TSA să facă față situațiilor din viața de zi cu zi aplicând strategii comportamentale, pregătind dezvoltarea abilităților sociale și reglare emoțională.

Psihologii sugerează metode simple pentru a relaționa cu o persoană cu autism.

Răbdarea- Unei persoane cu autism îi ia timp să proceseze informația. S-ar putea să fie nevoie să vă adaptați viteza ritmului conversației.

-Învățați persoana cu TSA să își exprime mânia fără să fie prea agresivă. Persoana cu TSA ar trebui să știe că nu trebuie să țină mânia și frustrarea în interior.

-Întotdeauna să aveți o atitudine pozitivă

-Interacționați prin activitate fizică

-Activitățile în aer liber sunt o bună modalitate de a petrece timpul liber. Îi va ajuta pe copiii cu TSA să se simtă mai bine.

SPRIJIN PSIHOLOGIC ȘI PEDAGOGIC

Arată afecțiune și respect: persoanele cu TSA au adesea nevoie de o îmbrățișare dar unora nu le place să fie atinși. Respectă-le spațiul personal. Arată-le dragoste și interes. Persoanele cu TSA pot avea dificultăți în a-și exprima sentimentele, dar tot au nevoie să știe că îi iubești.

Este extrem de important pentru o persoană cu dizabilități să se simtă acceptată și înțeleasă de membrii familiei și de către colegi, mai ales la o vârstă mică.

Sprijin pedagogic

Sprijinul pedagogic este foarte important pentru persoanele cu TSA, Pedagogul ar trebui să reducă cerințele educaționale conform abilităților elevilor.

Persoanele cu TSA ar trebui educate într-un mediu calm, având la dispoziție toate mijloacele necesare pentru a ușura învățarea, inclusiv materiale educative vizuale, auditive sau tactile. Activitățile ar trebui să urmeze principiul bulgărelui de zăpadă – acumulare graduală și fină de cunoștințe și abilități.

SPRIJIN PSIHOLOGIC ȘI PEDAGOGIC

Un element important al integrării cu succes a elevilor cu TSA este reprezentat de personalitatea și comportamentul profesorului. El are rolul de „translator social” în grupul clasei promovând toleranța, acceptarea și înțelegerea între elevi. Extrem de importantă este și relația cu familia, care este partener activ în echipa de intervenție.

S-ar putea să fie nevoie de o schimbare în mediul educațional pentru a fi îndeplinite nevoile elevului cu TSA. Regulile și procedurile folosite în clasă trebuie să fie clare, iar profesorii trebuie să fie pregătiți să recunoască comportamentele care preced o criză emoțională.

Bibliografie:

Materialele rezultate în proiectul Erasmus+Autism_PCP-
A holistic approach to person-centered planning for people
with Autism,,
(O abordare holistica a planificarii centrata pe persoana pentru
u cei cu Autism), 2018-EL01-KA204-047788,
cu perioada de implementare 01.09.2019- 31.08.2021.

CYCLISIS – Coordonator
PARTENERII PROIECTULUI:
Școala Gimnazială Smaranda Gheorghiu
Maendeleo for Children APS
Parvi Nationalen Centar Po Dyslexia
Macedonian Scientific Society for Autism
D.A.D.A.A –Association of People with Pervasive
Developmental Disorder, Autism and Asperger
Shipcon Limassol Ltd

AUTISM_PCP

A holistic approach to
person-centered
planning for people
with autism

This work is created under the Erasmus+ project and is licensed under the [Creative Commons Attribution-Share Alike – 3.0 License](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/)

This project is funded by the European Commission through the Erasmus+ Programme (KA204 - Strategic Partnerships for adult education).

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Supervised by IKY (State Scholarships Foundation)
Erasmus+ National Agency Greece

Erasmus+ KA2: Strategic partnership for
innovation for adult education

Agr. No: 2018-1-EL01-KA204-047788